

ПРОТОКОЛ № 21

На 21.04.2016 г. от 14:00 часа в Голям колегиум се проведе извънредно заседание на Съвета по животновъдство, съвместно с председателите на Областните консултативни съвети по животновъдство.

От страна на МЗХ на Съвета присъстваха и: д-р И. Костов – съветник на министъра; д-р Л. Пастухова-Джупарова – директор на дирекция „Политики по агрохранителната верига“; от страна на БАБХ: д-р П. Петкова – зам. изпълнителен директор; д-р Г. Чобанов – директор на дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение към животните и контрол на фуражите“; от страна на ЦОР: проф. д-р Б. Ликов – директор и проф. Г. Георгиев.

По заместване присъстваха: В. Георгиев (ИАСРЖ); Н. Ангелов (НСГБ); Н. Романов (СБАО); Б. Борисов (НАМ); Б. Чилингиров (НОА), Б. Дочева (АМ „Тракия милк“-Пловдив).

Други присъстващи от страна на животновъдите: Иван Господинов, Милена Георгиева, Георги Велчев, Димитър Димитров, Никола Ангелов, Димитър Димитров, Любослав Коюнджийски и др.

Заседанието беше открито от министър Д. Танева, която уведоми присъстващите, че Съветът е извънреден единствено и само по повод ситуацията със заболяването Заразен нодуларен дерматит и мерките, които е предприела Българската агенция по безопасност на храните. В тази връзка д-р Г. Чобанов, БАБХ изнесе презентацията относно актуалната ситуацията в момента и мерките, които всеки трябва да предприеме за овладяването на заболяването.

Направени коментари по време на Съвета:

Д-р Д. Илиев коментира относно пръскането, че в събота (на 23.04.) ще започне пръскането с летателна техника. Тъй като има съмнителен случай в Македония, вероятно ще се увеличи територията на пръскане, както и територията на ваксинация. Считано от 27 април 2016 г. ще започне получаването на ваксината от ЕК. Отделно заради увеличаването на територията на разпространение е поръчана ваксина, която ще се закупи, така че около 350 хиляди дози да бъдат осигурени за страната. Има изготвена ваксинална програма, която се базира на това да се започне от най-рисковите места.

Проф. Г. Георгиев, ЦОР в допълнение на изнесената презентация, обърна внимание, че разпространителите на заболяването са два вида комари, 3-4 вида кърлежи и 4 вида мухи и е важно да се направи обработка с инсектициди, като трябва да се включат и общините в това начинание. Обработката трябва да обхване зоните на фермите, както и обработката на самите животни. Коментира, че сме задължени да изпълняваме директивата и разпоредбите ѝ.

Д-р Б. Ликов, ЦОР добави, че тази болест се различава от шапа с това, че трудно се изкоренява. Доказано е, че единствен метод е ваксинацията. България ще получи първите си дози ваксина две седмици след установяване на първото огнище. Хубавото за тази ваксина е (както пише производителят), че има много малко

инциденти от нея. Доказано е, че такива животни не представляват опасност от разпространението на вируса и могат да бъдат изпращани 30 дни след ваксинацията за незабавно клане.

Д-р Цветков, БВС коментира, че ще организират среща с всички председатели на областни колегии в районите, които се предвижда да бъдат обхванати от ваксинацията. Ще подготвят официално писмо за предоставяне на информация кои са регистрираните по ЗВД лечебни заведения и кои имат право да упражняват дейността в тях. Допълни, че изпълнявайки програмата за Южна България, трябва да получат указания за Северна България.

Д-р Д. Илиев отговори, че вече се прилагат същите мерки в Северна България, които бяха по границата с Гърция и Турция.

Министър Д. Танева информира присъстващите, че в четвъртък (14.04.) е получено потвърждение за болестта и на следващия ден е уведомена ЕК. В понеделник е поискано разрешение за ваксинация, а във вторник от Комисията са потвърдили за доставяне на 150 хил. дози на 27 април. Освен това на Министерски съвет е повдигнат въпроса за необходимостта от пръскане срещу насекоми и отпускане на средства за това. Коментира, че успешното справяне с разпространението на болестта означава всяка от страните, която има задължения по този процес да си ги изпълни стриктно-държава, местна власт и фермери. Първите ферми с унищожени животни са получили обезщетения съгласно наредбата.

Марин-Фермер, Димитровград зададе въпрос за възможностите за отпускане на предварително дози с оглед навременното ваксиниране, както и за обезщетение в размер по-голямо от пазарни цени, заради нанесени не само материални но и психологически щети. Попита кога ще бъде разрешено въвеждане на животни в засегнатите ферми.

И. Ангелов, фермер изрази мнение, че предложеното обезщетение е неприемливо, тъй като това са цени за бракувани животни. Коментира, че трябва да се вземе предвид нереализираната продукция. Ще бъде невъзможно да се възстановят стадата. Постави въпрос дали ще получат плащанията си по заявените схеми за подпомагане.

Министър Д. Танева коментира, че трябва разрешение от ЕК за да започне ваксинация. По отношение на допълнителната подкрепа към този момент не може да се направи нещо извън това, което е правило за обезщетение. Изчисленията са по категории - за крави, за биволици и за телета. След стартиране на цялата кампания (пръскането и ваксинацията) и приключването ѝ, както и след обезщетението за умъртвените животни ще се търсят начини за допълнително подпомагане, например по *de minimis*. По отношение на плащанията по различни мерки по директни плащания, включително обвързана подкрепа, по национална преходна помощ, по различни ангажименти по Програма за развитие на селските райони, включително агроекология, всички заявени животни по различни мерки, ще получат плащанията си. Това е

форсмажор и няма да се търси санкция или връщане от сумите. ОДБХ в съответната област, където има унищожаване на стадо трябва да уведомят служебно ДФЗ за умъртвените животните с номерата на ушните марки.

М. Степанчева апелира за организиране и ликвидиране на заболяването, както и да не се унищожават повече ферми. Предложи да се ликвидират само болните животни, останалите да се ваксинират. Цената за обезщетение от 1076 лв. е изчислена на база възраст и не е предвиден генетичния потенциал. Постави въпроса за последствията от ваксинацията при износа на млечни и месни продукти. Предложи цената да се оформя от комисията, която на място извършва ликвидация на животните. Да се състои от представители от животновъди, МЗХ и от БАБХ.

Министър Д. Танева обясни, че племенните животни ще подлежат на допълнителна компенсация, която ще се прави след оценка и от ИАСРЖ и тя ще е значително по-висока.

Д-р Цв. Димитров допълни, че по отношение на стоковите животни, изключително ясно е казано в ЗВД, че изчислението е на база пазарни цени от предходния месец. Пазарните цени се дават от две организации - НСИ и САПИ. Освен официални източници няма как да се използва каквато и да е комисия. По отношение на това да не се избиват животните, обърна внимание, че има риск да не бъдат обезщетени, ако нещо им се случи след това.

Министър Д. Танева допълни, че са уведомили МВР за това, че трябва да сложат патрулки на всички пътища в посока Северна България с цел неразпространяване на заболяването. Всеки, който е регистриран фермер трябва да изпълни собствените си задължения и особено сега. Периода е рисков, докато мине пръскането и ваксинирането на животните, съответно 28 дневния срок.

Проф. Б. Ликов потвърди, че съгласно директивата, е забранено ваксиниране на животни от стадо, в което има съмнително или положително доказани животни. Това е по законодателство.

Д-р И. Костов обясни, че научна оценка по отношение дали вируса се предава с млякото е доказано от ЕФСА. Има два или три метода, които гарантират, че не е предаден вируса, когато суровото мляко е третирано чрез тях. Поради тази причина има облекчения относно забраната за предвижване и използване на животински продукти от тези животни, които се намират в забранените зони, а не в зоните на огнището. Методите са описани в една директива, които се използват за контрол на суровото мляко.

Д-р Г. Чобанов допълни, че законодателството категорично не позволява да оставим животно. Ангажимента за недопускане на заразата във фермата в много голяма степен е на самия фермер. Категорично след като се ваксинират, животните трябва да останат 28 – 30 дни, за да придобият имунитет. След това вече ще бъде разрешено въвеждане на животни. Въвеждането на животни в ликвидираните към този момент ферми ще стане поетапно. Всички животни, които са ваксинирани, по отношение на млякото няма никакви рестрикции. Трябва да е пастьоризирано и етикетирано, че е от

тези засегнати зони. По отношение на месата - всички животни ще бъдат отразени, че са ваксинирани. След това при клането се следи животното, което е ваксинирано да бъде заклано и месото от него да бъде използвано за салами и други продукти, които да се консумират в България. Рестрикциите на тези зони са за срок от три години. Ще бъде забранено износ на живи животни с цел търговия с ЕС и с трети страни, в рамките на три години от датата на последното огнище, независимо дали са ваксинирани животните или не.

М. Степанчева постави въпрос за продължителността на действие на ваксината.

Д-р Г. Чобанов отговори, че на практика достатъчно изследвания в тази посока няма. Самите производители не дават гаранция за продължителността на имунитета, но досегашните проучвания показват, че имунитета може да се счита за адекватен и използваем в рамките на година от ваксинацията.

С. Присадашки, ОКСЖ Силистра постави въпрос за преработването на млечните продукти. Предвид факта, че ваксинация ще се извърши в различни райони, млекопреработвателните предприятия ще събират от различни райони или ще има модел на събиране и преработването в едно и също предприятие.

Д-р Г. Чобанов обясни, че е имало подобни предложения от няколко Областните консултативни съвета, да спре вземането на проби за млякото. Във връзка с това заболяване и с ранното му откриване изпълнителният директор на БАБХ и министър Танева са разпоредили посещения и прегледи на фермите. Агенция по храните работи при повишено внимание и не счита, че вземането на проби мляко би бил проблем в тази връзка.

Д-р И. Костов допълни, че млякото трябва да се преработва само в регионите на добиването му. Няма ограничения за търговията с мляко, тоест могат всички мандри да го преработват при тези условия, които са дадени в решението на ЕК. Обърна внимание, че самите предприятия имат програми за самоконтрол и те трябва да бъдат адаптирани съобразно рисковете.

Въпрос от залата: какво се прави, ако по време на ваксинацията има бременно животно?

Д-р Г. Чобанов обясни, че когато крава по време на ваксинацията е бременна тя попада в сегашния ваксинационен план. Телето, след като се роди, до шестия месец трябва да бъде ваксинирано също.

Б. Синапов постави въпрос за риска от прилагане на жива ваксина. Коментира, че липсват мерките по отношение на предвижването на животните. Допълни, че също не е съгласен с поголовното избиване на животни. Предложи да се спре движението от област в област и да се ваксинират животните в цялата страна, като обърна внимание на продължаващия внос на животни от Румъния.

Министър Д. Танева обясни, че е предвидена за ваксинация цяла Южна България. За целта са предвидени 350 хиляди дози, които ги няма налични дори в Комисията, която поддържа резерв. Това, което е договорено са 150 хиляди дози и от сл. седмица да

започне ваксиниране по огнища. По отношение на контрола на движението, на Министерски съвет всичко е разпоредено, като на МВР са пуснати и официални писма. В заповедта за забрана на движение има само едно изключение – за кланиците.

Д-р Г. Чобанов се съгласи, че най-големия фактор за разпространението на заболяването е движението. По тази причина е ограничено движението в цяла Южна България. Конкретно са оставени кланиците, защото всяко заклано животно на практика става невъзприемчиво към заболяването. Конкретно за кланиците е разпоредено, всеки камион, който влезе в кланицата след разтоварване на животните трябва да бъде измит, дезинфекциран и напръскан с инсектицид. В случаите на установено нерегламентирано движение, животните ще бъдат унищожавани и ще се налагат актове на превозвачите.

Ю. Вълчев, ОКСЖ-Шумен предложи да се прецени и да се реши има ли възможност ЕК да осигури ваксина за всички животни в страната. Попита какъв е ангажиментът на държавата, на общината, на животновъда по отношение на заграбването. Къде ще се заграбят, на държавен, на общински или на личен парцел. Има изисквания от страна на РИОСВ. Допълни, че общините не разполагат с толкова средства, а в Шуменско има само няколко общински парцела.

Д-р Цв. Димитров уточни, че в момента всички произведени ваксини са заявени за България. От тях 150 хил. ни се предоставят безвъзмездно. Другите, които ще са произведени в рамките на следващите две седмици също са заявени за нас.

Д-р Д. Илиев обърна внимание, че има заповед до всички области и до всички общини, че трябва да влезнат във връзка с Басейновите дирекции и да си определят места за заграбване.

Министър Д. Танева допълни, че ще се направи връзка с Областния управител на Шумен за да могат да се уточнят местата за заграбване.

Д. Зоров направи изказване, че един от най-важните въпроси е дали да се ваксинира цяла България. Счита, че това ще бъде прибързано решение. Всички млечни продукти, след ваксинация на животните, три години трябва да бъдат обработвани по специален температурен режим. Трябва и разделянето на млякото в случаите, че има неваксинирани области. Това ще доведе до бъдещи икономически последствия. По отношение на цената на месото – телетата, когато отидат на кланица ще могат да бъдат преработени само в термични продукти. Трябва да се помисли за цената на компенсациите на животните. Цените са под тези на закланите животни по необходимост. След като ще се ваксинира Южна България трябва да бъде помислено за някаква компенсация за реализацията на живи животни през кланиците, защото ваксинираните животни вече ще струват много по-евтино. Предложи е да се затворят границите на България за внос на всякакви живи животни, с цел предотвратяване на разпространението.

Министър Д. Танева обясни, че средствата, които са отпуснати от МС са без да има конкретни изчисления. По отношение на предложението за пръскане по река Дунав напълно подкрепя, но към момента не може да бъде потвърдено дали в рамките на

средствата отпуснати от МС ще има възможност. По отношение на компенсации за ограниченията на месото и на млякото няма как да се отговори конкретно, първостепенната задача е да се спре разпространението. Допълни, че относно млякото, което не отговаря на стандартите е намерен вариант и има подготвена заповед. Така, че дерогацията за преработка на неотговарящо мляко в продукти със срок на зреене 60 дни да важи само за българска ферма, а не за търговци на млека.

Т. Колев постави въпрос за това как ще се извършва ваксинацията и с какви препарати ще се пръска.

Д-р Г. Чобанов обясни, че всичко ветеринари знаят, как точно се работи с такива заболявания и как се извършва ваксинацията. Ваксинацията се извършва с индивидуална спринцовка. Допълни, че ако някой смята, че ветеринарният лекар не извършва ваксинацията както трябва, може да се обърне към съответната ОДБХ и БВС, които имат етична комисия.

Д. Иванов - фермер, Добри дол коментира, че е първия фермер с положителна проба в Пловдивско. Обясни, че е третирал животните си с препарат за растителна защита и те са реагирали с подобни на заболяването симптоми. Зададе въпрос за колко време става готова една проба и дали има възможност да се направи контролна.

Д-р Г. Чобанов обясни, че е възможно проба да се изследва за кратко време. На практика повече време е необходимо за писането на протокола и с подписването на цялата документация. Допълни, че няма такава практика с контролна проба при заразните заболявания. Става въпрос за референтна лаборатория и там са най-компетентните специалисти в България, които изследват тези заболявания. Допълни, че единствено може да ги проверяват от ЕК. Обясни, че лабораторията работи в тясно сътрудничество и е част от ФАО. Счита, че има верификация, има проверка и лабораторията работи адекватно.

Д-р Д. Илиев обърна внимание, че втората проба винаги се манипулира по някакъв начин. Най-правилно е същата проба да бъде дадена на референтна лаборатория. Единственото притеснително е, че сроковете за резултатите могат да се забавят, което е голям риск.

Б. Дочева коментира, че от Басейнова дирекция са се разпоредили да не се загробват животни територията на общината. Ако се докаже, че заболяването е и в Пловдивска област може да се окаже голям проблем, предвид големите ферми на територията.

Д-р Цв. Димитров коментира, че в интерес на общото благо ще се прати пробата в арбитражната лаборатория. Допълни, че МЗХ е уведомило всички пчеларски организации, че започват пръскания.

Д-р Д. Илиев допълни, че по повод заповедта на МВР за транспортирането на животните, ще бъдат уточнени нещата в детайли с Главния секретар. Допълни, че има вече потвърждение за съмнителната проба в Македония, което променя териториите на

пръскане още веднъж - към границата с Гърция и Македония, р. Струма, Места, Марица.
Утре ще се уточни пръскането с авиацията и в събота започва.

Заседанието бе закрито в 17:40 часа.

**Предложения и решения от заседание на извънредния Съвета по
животновъдство проведено на 21.04.2016 г.**

Предложения:

- При определяне размера на компенсацията да се вземат предвид случаите, когато животните са с висок генетичен потенциал;
- Да се потърсят варианти за компенсиране на икономическите загуби в резултат от ваксинацията;
- Да се затворят границите с цел предотвратяване на разпространението на заболяването;

Решения:

- ОДБХ да уведомят служебно ДФ „Земеделие“ за умъртвените животни за да се отчетат, като форсмажорно обстоятелство;
- Считано от събота, 23.04.2016 г. да започне поетапно авиационно пръскане;
- След доставяне на ваксината да започне ваксинацията в Южна България - първо от засегнатите зони;

Председател: /П/
Десислава Танева

Водил протокола:
/М. Узунова/

* На Съвета се води аудио запис и стенографски протокол, които се съхраняват в дирекция „Животновъдство“.